

POSTŘEH >

To je... ArchiCAD

Tomáš Lejsek
ředitel CEGRA

Když jdu po ulici nebo si prohlížím fotografie domů, skoro vždy se mi vtírá otázka, v čem byl ten barák vyprojektován? Neodbytnou otázkou si omlouvám profesionální deformaci, protože jinak je naprosto nesmyslná. Proč by použitý software měl jít určit podle domu nebo dům podle softwaru? Je to přece nástroj jako tužka. A kdo pozná, jakou tužkou byl dům naskicován.

Software si lze pořídit za různým účelem. Iziska zabírá příliš mnoho místa, počítač je menší. Klient vyžaduje počítačové vizualizace. Kancelář chce zefektivnit „řemeslnické“ práce při zpracování technické dokumentace zavedením komplexního projekčního systému. Ať už tak nebo tak, program netvoří architekturu (i v případě parametrického projektování lze těžko připustit tezi „architekt byl nahrazen počítačem“), ale usnadňuje nebo dokonce odstraňuje práci.

V případě zavádění něčeho tak zásadního, jako je komplexní počítačový systém, je více než rozumné zvážit řadu hledisek. Pracovní postupy programu (lze to pojmenovat i jako filozofie programu) musejí korespondovat s pracovními postupy v kanceláři, nebo musejí být všichni připraveni na změnu.

Kancelář musí disponovat lidmi, kteří s programem umějí, nebo se o nich dá předpokládat, že se jej naučí. I tak je dobré mít rozumnou jistotu, že se takoví lidé dají sehnat. Jednotlivé funkce programu jsou také důležité, ale, když nelze konkrétní konstrukci vymodelovat jedním způsobem, půjde to jiným. Filozofii programu ale nikdo nepředělá.

Komplexní systém rovněž není krabicové řešení, vyžaduje komunikaci, spolehlivý servis, respektive hotline. Nejedná se pouze o program, ale i o hardware, na kterém program běží, a který by měl být dodavatel schopen dodat nebo o něm aspoň něco vědět. Pravděpodobně vznikne potřeba úvodního školení a následného doškolení. Důležitá je obchodní politika výrobce ve vztahu k aktualizacím, tedy upgradům, a předpoklad, zda vůbec nějaké aktualizace budou, zda výrobce programu a jeho distributor budou žít ještě pár let.

Nedávno na mě zablikal e-mail: „Na stránkách ArchDaily jsem narazila na článek o nových fontánách na plzeňském náměstí Republiky (<http://www.archdaily.com/109467/fountain-at-pilsen-ondrej-cisler/>). Při pohledu na rendry jsem si řikala, že to musí být ArchiCAD, a skutečně – autor projektu používá tento software. Jedná se o zajímavý a neobvyklý projekt, rádi bychom jej zmínili v ...“ Veronica z marketingového oddělení Graphisoftu je určitě hodně vnímavá. Nicméně fakt, že program ovlivňuje zpracování projektu, je jasný. A tak otázka, která se mi honí hlavou při pohledu na různé realizace, se stává už naprosto legitimní.

Jaké funkce a postupy byly použity v případě, že nástrojem byl ArchiCAD, a proč zrovna ty? Nová rubrika *Jak využít nástroje* má plnit funkci brainstormingu. Projekty představované v ArchiNEWS jsou sice podrobnější, ale jen nápovědou. Při jejich prohlížení se často nemohu ubránit kacířskému: že by přece jenom program ovlivňoval výsledné dílo? Jestliže všechno funguje dobře, tak je přece zredukováno mechanické rýsování a je víc času na vymýšlení.

Díky možnostem programu je schopen jeho uživatel nabídnout služby, které by klient jinde nezískal. Práce s programem je zábavná a vytváří pohodu na pracovišti. ArchiCAD mi do toho dobře zapadá, patnáctka naprosto perfektně. Už jsem ji viděl, ale nemůžu ani naznačovat...

REALIZACE >

Uměním je hledání otázek

Postihnout jedinečnost místa a prostoru, zachytit individualitu člověka, pro kterého pracujeme, zodpovědnost za rozhodnutí, která naleznou zhodnocení teprve v čase... To je filozofie severomoravského Ateliéru 38. Polyfunkční dům v areálu firmy Elstav v Ostravě-Vítkovicích je důkazem toho, že se ateliéru daří naplnit své cíle. Tento fakt potvrzují i ocenění Grand Prix za Stavbu Moravskoslezského kraje a cena Dům roku 2009 statutárního města Ostravy.

Michal Čermák
www.earch.cz

Město komínů a továren, mimoúrovňových pásových přepravníků a železničních tratí. Ostrava je ale i hlavním kulturním městem regionu. Nebo také městem, které se svou minulostí úspěšně bojuje, a přitom ji nepopírá, dokonce ji spíše dává na odiv. Vítkovice – industriální čtvrť města, která vznikla jako urbanistický experiment v poslední třetině 19. století, jenž u nás neměl obdoby. A to dříve než Baťa postavil svůj Zlín. Nové město, na kterém se nemělo šetřit, ani na materiálu, ani na vybavení.

Vznikly tam tehdy moderní dělnické ubytovny, rodinné domky v koloniích a vilky pro úředníky, ale i U-domy, kde se kromě ubytování nacházely společenské prostory a obchody.

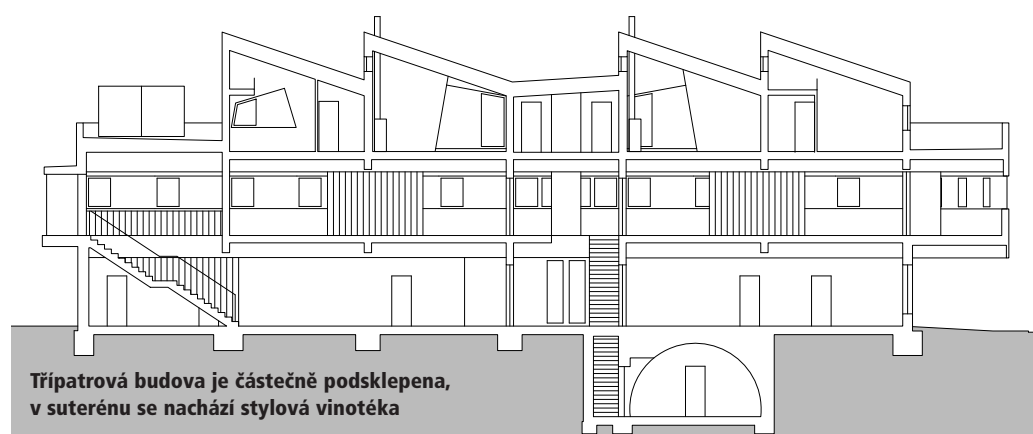
Doly, hutě, Baník, Stodolní...

Celá Ostrava je městem plným historie, někdy pohnuté, někdy monumentální. Nicméně v současnosti se na Ostravu, a to zejména na Vítkovice lidé dívají spíše jako na industriální sýpku let komunistické totality, přece jen v celkovém historickém kontextu města nedávných. Toto město je v současnosti charakterizováno asi takto: doly, ocelárny a hutě, Baník p..., hokej, Nohavica, divadlo, kultura a Stodolní.

Toto vše z města dělá v rámci republiky velmi specifické místo s nezaměnitelnou historií a přetrvávající atmosférou.

Je možné mezi památníky nedávné doby postavit architektonicky atraktivní a moderní budovu, z části dřevostavbu tak, aby objekt ctěl historii místa a přitom nepůsobil jako pěst na oko?

...pokračování na s. 2

Třípatrová budova je částečně podsklepena, v suterénu se nachází stylová vinotéka

Krása jednoduchosti

pokračování ze s. 1...

Zhruba v geografickém středu města, pár metrů od páteřní ostravské dálnice, navrhl Ateliér 38 v areálu firmy Elstav unikátní a jednoduchou vícefunkční solitérní dřevostavbu. Konkrétně leží na pomezí dvou světů – mezi obrovským továrním komplexem obehnaným železnici a zašedlými činžáky, jež byly ve své době chloubou města. Samotná parcela je sevřena křižovatkou mezi ulicemi Výstavní a Šalounova.

Přestože základní objem stavby vychází z pravidelného obdélníku a tvoří podlouhlý kvádr, stavba je tvarově ozvláštněna ustupujícím třetím podlažím a pilovou střechou s příznanou technologií vzduchotechniky. Rozmanité materiály a různé formy zasklení definují jednotlivá podlaží. Stavba je architektonicky čistá, bez zbytečných kudrlinek. Není provokativní, přesto je svými materiály výrazná a celkovým ztvárněním utkví v paměti.

Dialog s prostorem

Objekt je umístěn na rovinatém pozemku a vychází z jednoduchého obdélného půdorysu o rozměrech 11,0 x 38,6 m, který využívá maximální zastavěnou plochu povolenou stavebním úřadem. Svou výškou tři nadzemních podlaží ctí okolní zástavbu, kterou nijak výrazně nepřevyšuje a tím dokáže nepůsobit jako „pěš na oko“. Přesto stavba zaujme.

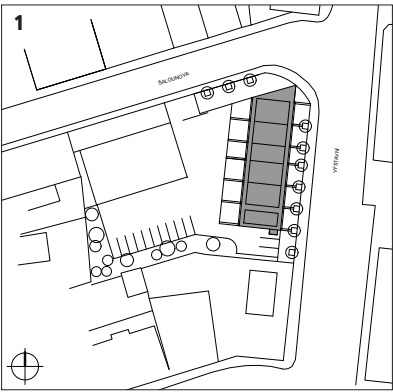
Druhé a třetí nadzemní podlaží je na severní straně objektu vykonzolované do tvaru trojúhelníku tak, aby byla fasáda rovnoběžná se Šalounovou ulicí a celý objekt tvořil nároží zmíněných ulic a lépe navazoval na své okolí. Konzola poslouží kolemjdoucím nebo čekajícím na autobusové zastávce, kteří se potřebují skrýt před nepřízní počasí.

Celý objekt na pravidelném půdoryse nevypadá vůbec mohutně, jelikož autoři rozlišili jednotlivá podlaží zcela odlišnými materiály. Přízemní fasáda příznává schéma zděného skeletu. Mezi ním jsou prosklené výplně

ze strany ulice, které umožňují dialog s poličním veřejným prostorem a vybízejí kolemjdoucí k návštěvě komerčních prostorů v interiéru. Dřevěný obklad je ze strany dvoru shodný s obkladem ve třetím podlaží. To dodává vzhledu jakousi pospolitost.

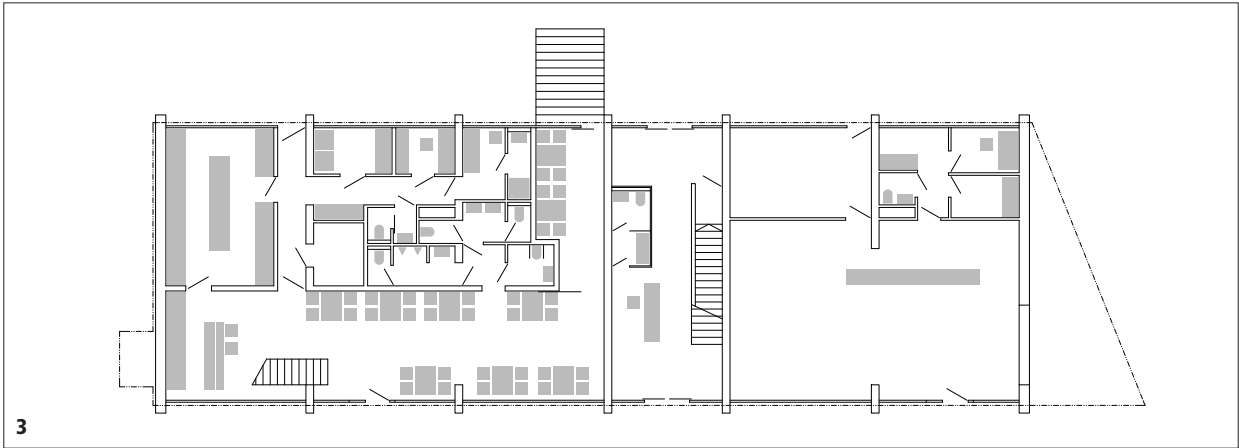
Ulice Výstavní není díky svému dopravnímu charakteru zrovna přivětivá ke kolemjdoucím, proto návštěvu klidné kavárny dožijí kdekdo ocení. Nachází se zde restaurace pro 40 osob a vzorkovna Elstavu. Toto řešení jistě potěší, jelikož se dostane návštěvník do jakési zóny klidu. V nehostinném okolí jej zaujme nejen stavba jako taková, ale také interiér kavárny a vzorkovny. Je sice otázkou, zda stavba může sama o sobě přilákat lidi, kteří si chtějí prohlédnout zajímavou architektonickou budovu. Pokud ano, je jisté vhodné, že najdou v areálu možnost příjemného odpočinku a občerstvení.

Obvodový plášť prvního nadzemního podlaží tvoří horizontálně kladené sendvičové panely ze stejného trapézového plechu, který byl dříve použit u stávající haly na pozemku. Nepřerušené pásové okno, které je téměř po celém obvodu stavby, s výrazným rámem v medové barvě je v celkové stavbě silně dominantní, jelikož vystupuje jinak z celistvého plechového obkladu. Dodává podlaží, sloužícímu jako kancelářská plocha, vzdušnost a světelnost. Nicméně je otázkou,

zda-li dostatečně. Určitě by stálo za úvahu, nemají-li být okna větší, a tím dodat kancelářským prostorům ještě vyšší komfort práce těm, kteří zde stráví značnou část dne. I podle toho se pozná architektonicky dobře pojatý projekt, který od počátku chápe využitelnost prostor. Tato budova možná menší okna nahrazuje celkovým vzhledem a také použitými materiály.

Stavbu můžeme chápat jako dřevostavbu. Především třetí nadzemní podlaží tuto charakteristiku naplňuje. Podlaží je zakončeno pilovou střechou, která svým tvarem koresponduje s nedalekými továrnami. Jsou v něm umístěny neobvyklé okenní otvory s dvěma bytovými jednotkami. Pilová střecha vpouští do velkorysých bytových prostor „bazili-

kální“ osvětlení, což jim přidává na jedinečnosti i kvalitě obytného prostoru. Tímto tvarem poskytuje stavba doslova zážitek z interiéru, který je tvarem střechy unikátní. Romantické podkrovní bydlení tak získává další rozměr.

Celkovému objemu budovy autoři ulehčili také tím, že třetí podlaží ustupuje od okraje fasády, což do jisté míry izoluje bytové jednotky od ruchu ulice. Budova je částečně podsklepena a v suterénu najdeme stylovou vinotéku pro 16 osob. Díky svému

- 1 Objekt leží zhruba v geografickém středu města – mezi obrovským továrním komplexem obehnaným železnici a zašedlými činžáky. Samotná parcela je sevřena křižovatkou mezi ulicemi Výstavní a Šalounova
- 2 Příznaná technologie připomíná industriální kořeny této lokality
- 3 V 1. nadzemním podlaží se nachází kavárna, restaurace a vzorkovna Elstavu

- 4 Druhé a třetí nadzemní podlaží je na severní straně objektu vykonzolované do tvaru trojúhelníku tak, aby byla fasáda rovnoběžná se Šalounovou ulicí a celý objekt tvořil nároží
- 5 Z ulice Výstavní lze vejít do restaurace s kapacitou 40 osob. Prostor je obložen přírodní překližkou
- 6 Ve třetím nadzemním podlaží jsou umístěny dvě bytové jednotky
- 7 Schodiště jsou monolitická i prefabrikovaná, zejména při vstupu z 1. NP do 1. PP i do 2. NP

Kombinovaná nosná konstrukce

Objekt je založen na betonových pásech umístěných do nezámrzné hloubky. Nosný systém je příčný stěnový s pravidelnou modulací. Suterén je zděný z klasických pálených plných cihel. Příčné stěny v prvním a druhém podlaží jsou vyzděny z keramických tvarovek v kombinaci s prefabrikovanými železobetonovými prvky, použitými například u konzoly na nároží ulic Výstavní a Šalounová.

Obvodový plášť je vodorovně obložen sendvičovými panely s jádrem z polyuretanové pěny. Tyto panely jsou přikotveny závitovými šrouby skrz celou svou tloušťku k představené ocelové konstrukci. Hlavy šroubů jsou příznané. Třetí nadzemní podlaží je částečně zděné systémem Ytong doplněným dřevěnými sendvičovými stěnami. Stropy mezi prvním až třetím podlažím jsou železobetonové – filigránové.

Třetí nadzemní podlaží je dřevostavba. Fasády jsou z dřevěného obkladu v prvním a třetím nadzemním podlaží a z trapézového plechu ve druhém podlaží. Trapézový plech je zde stejný jako u sousední haly na pozemku. U kovových fasád jsou okna dřevěná, kdežto u dřevěných fasád kovová. I to je zajímavá materiálová hříčka. Schodiště jsou monolitická i prefabrikovaná, zejména při vstupu z 1. NP do 1. PP i do 2. NP. Konstrukce krovu je navržena z dřevěných příhradových vazníků, jež jsou osazené na konstrukci dřevostavby. Prostor restaurace je obložen přírodní překližkou.

Od studie k stavebnímu povolení

Z hlediska počítačového zpracování byl projekt zpracován ve dvou etapách. První etapu reprezentuje v podstatě projekt od úrovně studie až po dokumentaci pro územní rozhodnutí, kdy projekt koncepčně řešil tým architektů. Propracování a míra detailu virtuálního modelu budovy byla přizpůsobena tomuto stupni projektové dokumentace. Druhá etapa se odvíjela od okamžiku zahájení prací na projektu pro stavební povolení (DSP), včetně zapracování změn vzešlých z územního řízení a připomínek investora. Druhou etapu v ateliéru řešil tým stavebních inženýrů. Projekt na principu virtuální budovy „stavěli“ od základu jako nový projekt, tedy i datově jako nový soubor. Současné nástroje a princip práce s BIM ateliér využívá standardně, naráží však na skutečnost, že na tomto principu stále ještě nepracují všichni účastníci projekčního procesu. :

NÁZEV: Polyfunkční dům Ostrava-Vítkovice
MÍSTO: Výstavní ulice, Ostrava-Vítkovice
INVESTOR: Elstav lighting
AUTOŘI PROJEKTU: Ing. arch. Tomáš Bindr, Ing. arch. Jan Zelinka, stavební část: Ing. Vojtěch Šimčík, Atelier 38
GENERÁLNÍ DODAVATEL: Beskydská stavební
REALIZACE: 2008 – 2009

myarchicad.com

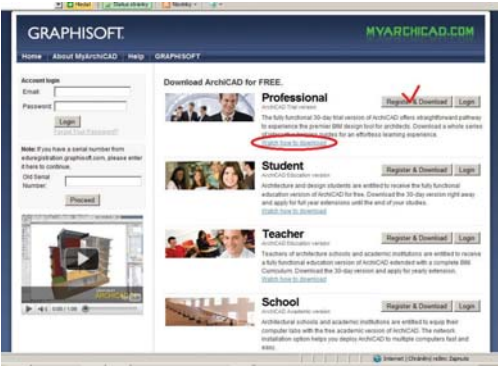
Na stránkách otevírajících přístup do světa ArchiCADu a projektování na principu BIM naleznete informace nejen o samotném softwaru a doplňujících programech, ale i zkušební verzi, kterou si můžete stáhnout zdarma, a několik výukových příruček.

Vladislav Kšir
oblastní ředitel CEGRA

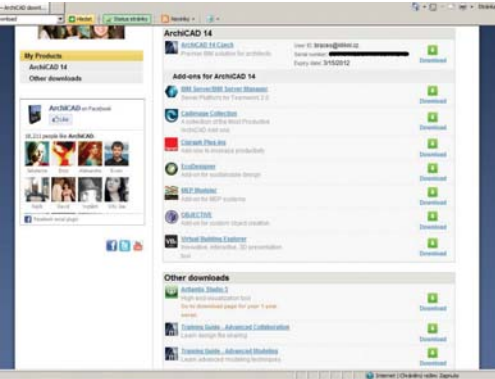
Samotné uspořádání stránek je přehledné. Home slouží k přihlašování a registraci. Záložka AboutMyArchiCAD obsahuje krátké informace o ArchiCADu a dalších aplikacích, které zde naleznete, vysvětlení, jak můžete stránky používat, a třeba i informací, jak vyhrát ostrou licenci. Pro stahování programů je třeba se zaregistrovat, a to vybráním jedné ze čtyř skupin, do níž patříte – profesionálové, studenti, školy a učitelé. Kliknutím na tlačítko ve zvolené skupině zahájíte jednoduchou registraci. Poté si budete moci stáhnout instalaci ArchiCADu. Aktivní architekti a projektanti (profesionálové) mohou získat Trial verzi, třicetidenní plnohodnotnou verzi programu, a studenti a učitelé třicetidenní až roční Edu verzi. Vlastní registrace probíhá v několika jednoduchých krocích. Díky registraci vznikne vaše osobní stránka, kde najdete seznam dalších aplikací, které s ArchiCADem úzce spolupracují. Za vyzkoušení stojí například MEP Modeler (TZB modelář), který je doplňkem pro generování rozvodů nejen vzduchotechniky. Další aplikací je VBE (Virtual Building Explorer), vytvářející nezávislý soubor pro prohlížení a procházení virtuální budovou v různých zobrazovacích režimech, který můžete poslat například klientovi. EcoDesigner je unikátní nástroj pro rychlé vyhodnocení energetické náročnosti a optimalizaci budov (načte virtuální model z ArchiCADu a ušetří několik hodin zadávání rozměrů a počtů do různých tabulek). Intuitivní a jednoduchý program Artlantis Studio je ideální pro rychlé a jednoduché vytváření statických i animovaných obrázků vysoké kvality, který načítá modely nejen z ArchiCADu. Pro ty, kteří chtějí do ArchiCADu proniknout pod vedením zkušených odborníků, je k dispozici několik výuko-

vých příruček (v angličtině). Některé provázejí ArchiCADem od začátku, jiné se zabývají týmovou spoluprací nebo tvorbou vlastních knihoven.

1 Průběh registrace na myarchicad.com si můžete předem prohlédnout na vizualizaci, která se spustí po kliknutí na odkaz Watch how to download

2 Na vaší stránce je i aktuální přehled vámi stažených aplikací, včetně instalačních kódů a doby expirace

3 Artlantis Studio je ideální pro rychlé a jednoduché vytváření statických i animovaných obrázků vysoké kvality, který načítá modely nejen z ArchiCADu :

ZAÚJALO NÁS >

Plovoucí plně ekologická architektura

Jiří Kout
šéfredaktor www.earch.cz

Naše společnost se musí vypořádát se stále častějšími povodněmi. Jaké domy stavět, aby odolaly ohrožení? Profesor, architekt Han Slawik nachází řešení v plovoucí modulární architektuře. Ekologická výstavní a kancelářská budova IBA DOCK, která získala BDA Preis Hamburk na veletrhu Internationale Bauausstellung, je příkladem budovy, jež bez potíží reaguje na zvedající se hladinu řek. Autor svou tvorbu představil na konci března v Bratislavě na konferenci Modulární architektura ve městě 21. století. IBA Dock leží v Muggenburském celním přístavu ve čtvrti Veddel, v blízkosti muzea evropských přistěhovačů Ballinstadt a jen 4 minuty od hlavního nádraží. V současnosti největší německá plovoucí budova se pohybuje s přílivem a od-

livem denně 3,5 metru nahoru a dolů. Dokonce i při prudkém přílivu způsobeném bouří vypluje nahoru a přizpůsobí se tak přírodě. Tento model tedy můžeme považovat za průkopnický koncept pro stavění v záplavových oblastech, kde se ochranné hráze nemohou dále zvyšovat.

Vchod v nejvyšším podlaží je přístupný po mostě. Vstupuje se do rozmanitého výstavního prostoru, který propojuje tři podlaží a skrývá kavárnu, přednáškovou zónu a vnější terasu. Ve východní části budovy pak na tento prostor navazují kanceláře. Budova spočívá na 43 m dlouhém a 25 m

širokém betonovém pontonu, který slouží zároveň jako přístávací molo pro lodě. Moduly byly smontovány na místě a mohou být kdykoliv znovu rozebrány pro případ údržby nebo při změně místa nebo nutnosti podplouvat nízké mosty. Budova je novátorská i ve stavebně-technickém řešení. Nepotřebuje žádnou energii z vnějších zdrojů, neboť využívá sluneční záření a vodu z Labe. :

ANKETA >

Jaký nový materiál nebo technologii byste doporučil ostatním?

Martin Latislav
samostatný projektant

Při projektování zateplení objektů se v určitých případech osvědčily fenolické desky namísto klasického pěnového polystyrenu. Tento materiál má podstatně lepší tepelně-izolační vlastnosti a hodí se tak pro zateplení ostění oken, lodžiové stěny a všude tam, kde není možno použít dostatečnou tloušťku klasické izolace.

Zdeněk Rolinc
MěÚ Bystřice p. H., projektant

Materiály používám běžně dostupné na našem trhu. Ohledně nových počítačových technologií jsem v poslední době aktivně pracoval s Artlantisem a několikrát jsem předával 3D modely ve formátu PDF. Chystám se vyzkoušet Virtual Building Explorer. 3D považuji za důležité, podporuje představivost u koncového adresáta.

Aleš Miller
Qualit projekty, projektant

Revoluci přináší stavební chemie, materiály jako lepené dřevěné konstrukce, fasádní omítkoviny, izolační hmoty a montážní pěna. Montážní pěna je fenomén dnešního českého stavebnictví, vřdyť i jeden z největších výrobců zdících materiálů na našem trhu uvedl před časem broušené zdící prvky spojené pěnou pro vyzdívký i za mrazu.

DO DIÁŘE >

9. a 10. června
ArchiDAYs
Hotel Gustav Mahler, Jihlava
První česká konference zaměřená na počítačové technologie související s ArchiCADem
Hosté: Miklos Szovenyi-Lux, Vice President of Product Management, Graphisoft
Program: vize Graphisoftu pro blízkou budoucnost, produkty navazující na ArchiCAD, ArchiCAD 15, tematické workshopy – „zelené“ projektování, vizualizace, komunikace se specialisty a BIM
Podrobné informace a registrace: v průběhu dubna na www.cegra.cz

TransitionClub – přechod z klasického projektování k BIM
od 29. dubna
14. ročník intenzivního semináře pro ne uživatele ArchiCADu
Program: filosofie projektování pomocí BIM a práce s ArchiCADem. Každý účastník má přidělen vlastní počítač, na kterém pracuje za podpory školitele. Výsledkem je hotový projekt a přehled o projektování v ArchiCADu a obecně v BIM.
Bezplatné semináře budou probíhat po celé ČR. Jejich přehled a termíny na <http://www.cegra.cz/56-sluzby-a-prezentace-kurzy.aspx>. Nejbližší TransitionClub proběhne v Ostravě 29. dubna, zaregistrovat se lze e-mailem na ostrava@cegra.cz

Kalendář

Olověný Dušan
7. – 21. dubna
výstava nominovaných a oceněných prací studentské soutěže
Fakulta architektury ČVUT, Thákurova 9, Praha 6

Young Architect Award
11. – 20. dubna
putovní výstava 128 prací přihlášených v loňském roce v kategoriích školní práce, studie a realizace
Fakulta stavební, VŠB-TU Ostrava
www.yaa.cz/2011/cz/putovni-vystava.asp

Young Architect Award 2010 v kategorii studie získali za návrh Visutý park nad ústím tunelu Blanka architekti Jiří Opočenský a Štěpán Valouch

Thomas Pucher
13. dubna
přednáška v rámci cyklu Made in AT
Aula Fakulty architektury v Brně, Poříčí 5, od 18 hodin

SIAL
13. dubna – 22. května
40 plánů, 20 modelů a 25 klíčových projektů ve velkoformátové prezentaci
Galerie Jaroslava Fragnera, Praha, www.gjf.cz

Výrobek roku
15. dubna
Slavnostní vyhlášení 5. ročníku celostátní soutěžní přehlídky stavebních výrobků, Stavební veletrhy Brno

BIM
19. května
Mezinárodní odborná konference zaměřená na uplatňování informačního modelu budovy v praxi

Jak využít nástroje ArchiCADu Reliéf fasády a funkce Vlastní profil

Krásná ukázka využití funkce Vlastní profil. Na každou fasádu je vytvořen jeden vlastní profil, který je na ni nalepen. Nebyly použity žádné operace s tělesy. Barbora Havlová, Bytový dům na Florenci v Praze (v rámci předmětu Ateliér bytové stavby na FA ČVUT v Praze). :

Plnohodnotné 3D BIM projektování za 50 200 Kč

ArchiCAD STAR(T)Edition je postaven na technologii virtuální budovy a je určen především pro ty, kteří s projektováním na počítači začínají. Díky příznivé ceně zpřístupňuje BIM projektování širokému spektru uživatelů. Funkce a možnosti programu jsou nastaveny tak, aby odpovídaly potřebám menších projekcí a stavebních firem, ale zároveň nebrání dalšímu rozvoji. Uživatelé startovacího programu mohou při doplacení rozdílu v ceně přejít na plnou verzi ArchiCADu. Nejnovější šestá verze ArchiCAD STAR(T)Edition 2011 vychází z posledního upgrade ArchiCADu 14.

Radek Podliska
hardwarové oddělení CEGRA

Startovací verze nabízí veškeré výhody technologie virtuální budovy (BIM). Výkresová dokumentace všech stupňů je odvozována přímo z archiCADovského modelu bez potřeby dalšího programu a nutnosti opakujících se činností. Funkce nové verze rozšiřují možnosti programu od modelování a zpracování stavební dokumentace, přes vizualizace, spolupráci se specialisty a správu knihoven až po „hrubý“ výkon. Program načítá i ukládá datové formáty DWG, DXF (Autocad 2010) a IFC 2x3. ArchiCAD STAR(T)Edition 2011 nabízí vyladěné pracovní postupy od fáze ideové studie až po plotrování prováděcí dokumentace (obr. 1).

Modelování

Pro vytváření modelu je zásadní **načtení geodetických dat**. Pomocí něho lze geodetické zaměření (x, y, z...) jedním příkazem transformovat do objektu Síť, resp. terén, jehož standardními funkcemi lze takto vzniklý objekt následně upravovat (obr. 2). Příjemnou pomůckou jsou další možnosti **nastavení oken a dveří**. Bylo odděleno nastavení ostění a zakončení dutiny, díky čemuž lze vytvořit detailní model včetně osazení pro automaticky generované půdorysy a řezy. Prvky umějí zobrazit minimální prostor

Více než 30 %
uživatelů ArchiCADu
STAR(T)Edition do
2 let od pořízení
programu přechází
na „velkou“ verzi.

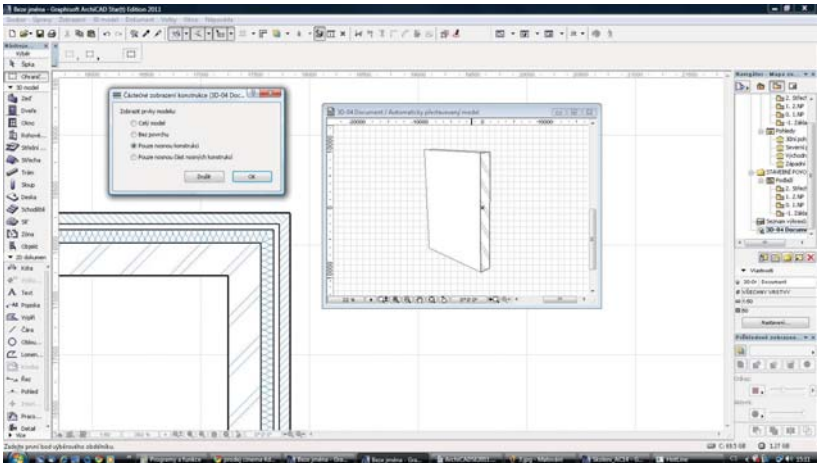
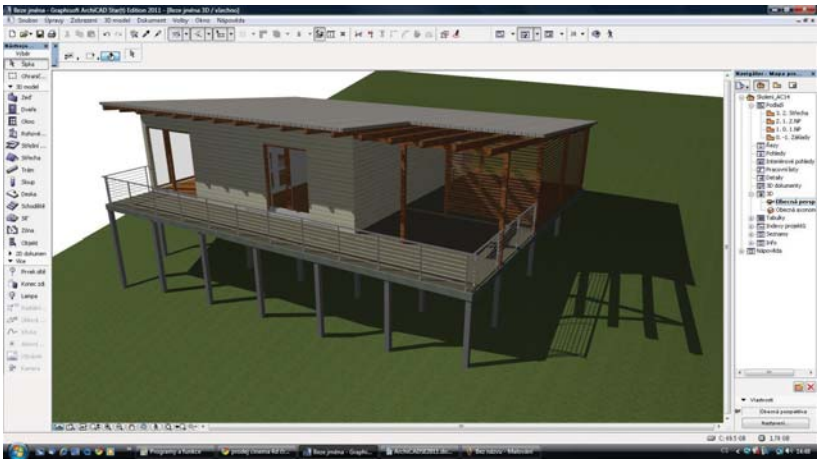
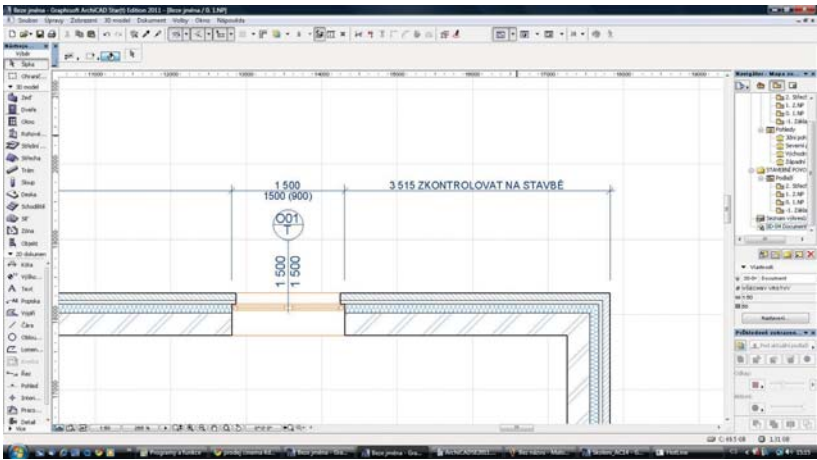
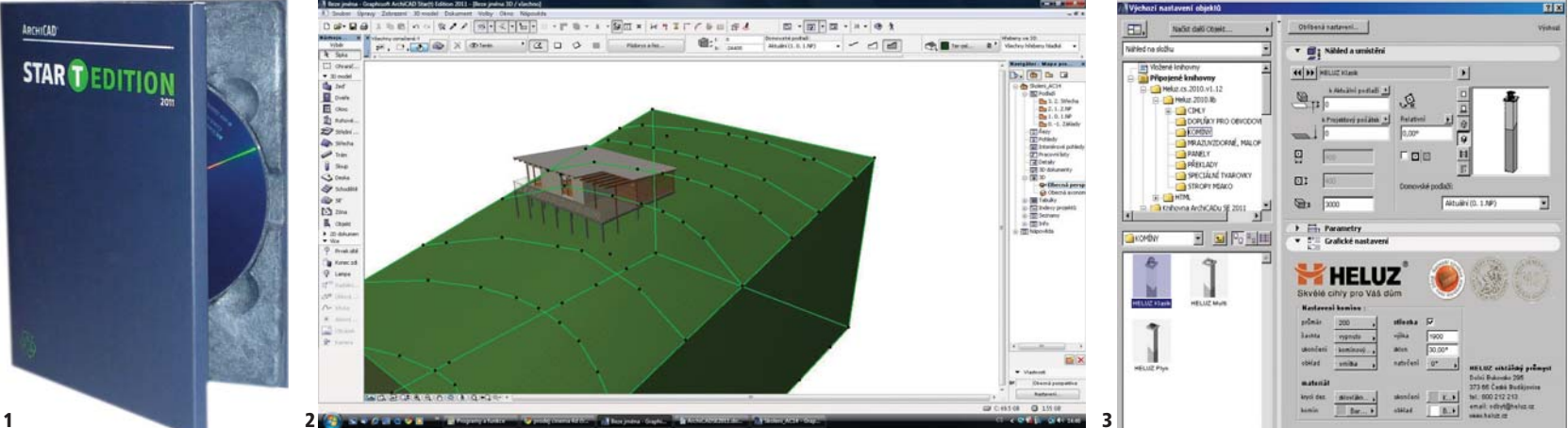
pro své osazení a jsou doplněny o parametrické a graficky nastavitelné zastíňovací prvky. Pro práci s knihovními prvky, a to zvláště s těmi z předchozích verzí STAR(T)Edition, je velkým přínosem **vylepšená správa knihoven**. Správce knihoven zobrazuje rozšířenou sadu informací o načtených knihovnách a objektech. Podstatný je rovněž fakt, že knihovny výrobků určené pro velký ArchiCAD, pracují stejně dobře i ve STAR(T)Edition (obr. 3).

Zpracování dokumentace

Při vytváření technické dokumentace je příjemným vylepšením rozšíření nástroje kóta a možnost přidat **Text před a za zobrazenou hodnotu** (obr. 4). Při změně okótovaného objektu se aktualizuje hodnota kóty, přidané texty upraví svou polohu, jinak ale zůstanou beze změny. Ke kótám tak lze jednoduše připojit vysvětlující komentáře či pokyny. Nová startovací verze umožňuje standardní práci s interaktivními výkazovými tabulkami. Zásadní je **export tabulky (včetně obrázků) do obecného formátu *.xls**, tedy nikoli pouze

Systémové požadavky

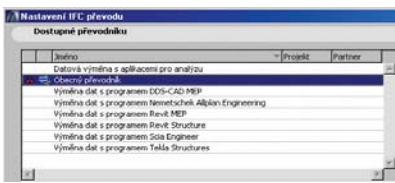
Operační systém: MS Windows XP Pro, Vista Business/Enterprise/Ultimate Edition, Windows 7 Professional/Enterprise/Ultimate Edition nebo Mac OS X 10.5 a 10.6 (Mac Intel)
Procesor: Intel Pentium 4 a vyšší; Mac Intel; doporučen vícejádrový procesor
Operační paměť: minimální konfigurace 2 GB, doporučuje se 4 GB nebo více

do Microsoft Excelu, ale i dalších tabulkových editorů (Open Office) pracujících s *.xls.

Pracovní postupy

Práci u počítače zpřijemňují **stíny v pracovním okně Open GL** (obr. 5). Ve 3D pracovním okně (perspektiva i axonometrie) se v módu OpenGL zobrazují stíny. To značně zjednodušuje a zrychluje přípravu scény pro finální vizualizaci. Fakt, že pracovní prostředí je příjemnější a více „sexy“, také není zanedbatelný. Ergonomii projektování zvyšuje i **dočasné natočení pohledu**. Celý model lze pootáčet tak, aby byl orientován svisle/vodorovně, což značně zjednodušuje práci, např. při kótování. Tato funkce doplňuje možnost natáčení uchopovací sítě a ukazuje, že komplexní 3D BIM systém je vysoce efektivní nástroj pro zpracování 2D dokumentace. Editační nástroj **pravitko** nabízí neustálou dynamickou odezvu na vertikálně/horizon-

tální polohu kurzoru. Zviditelnění vodicích čar se aktivuje pouhým kliknutím na ikonu pravitka. Pravitko značně zvyšuje produktivitu generování výkresů. Práci zefektivňuje i **optimalizace výkonu**. ArchiCAD STAR(T)Edition 2011 zrychluje řadu operací až o 500 % (např. načtení knihoven) v závislosti na velikosti projektu a jeho komplexnosti.

Komunikace

I přes stále rozšiřnější využívání 3D modelů je nutné koordinovat práci se specialisty, kteří převážně využívají 2D pracovní postu-

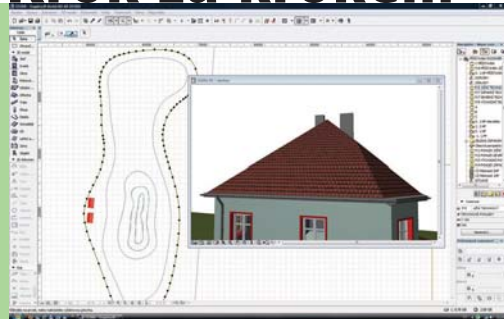
Porovnání funkcí ArchiCAD STAR(T)Edition 2011 s ArchiCADem 14		
Funkce	Typ	
podpora datového formátu IFC	spolupráce	ano
vazba na Revit Structure prostřednictvím IFC	spolupráce	ano
plug-in pro Revit MEP	spolupráce	ano
koordinační a referenční model	spolupráce	ano
rozšiřující klasifikace objektů pro výměnu dat IFC	spolupráce	ano
podpora formátu Autocad 2010 DWG	spolupráce	ano
export ohraničené oblasti do DWG	spolupráce	ano
částečné otevření dokumentu (dle vrstev/hladin)	spolupráce	ano
určení viditelnosti vrstev v připojeném DWG	spolupráce	ne
načtení geodetických dat do objektu Síť (terén)	spolupráce	ano
export tabulek včetně obrázků do formátu Excel	spolupráce	ano
vylepšené nastavení pro export do PDF	spolupráce	ano
vylepšená funkce offset	modelování	ano
text před a za kótou	modelování	ano
rozšířená kritéria pro výběr	modelování	ano
40+ vrstev v sendvičových konstrukcích	modelování	ano
stíny v OpenGL	vizualizace	ano
„spakuj&běž“ u Teamwork projektů	spolupráce – velké kanceláře	ne
jednouživatelský mód u Teamwork projektů	spolupráce – velké kanceláře	ne
rozšířené možnosti rezervace objektů	spolupráce – velké kanceláře	ne
monitor výkonu BIM Serveru	spolupráce – velké kanceláře	ne
jednoduchý přístup k BIM serveru po WAN/LAN	spolupráce – velké kanceláře	ne
informace o vytížení systému	spolupráce – velké kanceláře	ne
„přenos“ BIM Serveru	spolupráce – velké kanceláře	ne
vylepšená správa knihoven	knihovny	ano
rozšířený obsah knihoven	knihovny	ano
rychlé generování výkazů oken/dveří	výkon	ano
rychlejší načítání knihoven	výkon	ano
okamžitá odezva při spuštění ArchiCADu	výkon	ano
64-bitový BIM Server na Apple MAC	výkon	ne
rychlejší práce s IFC	výkon	ano

Porovnání funkcí ArchiCAD STAR(T)Edition 2011 s ArchiCADem 13 a nižší		
Funkce	Typ	
podpora formátů EDU/Trial	spolupráce	ne
externí kresby	spolupráce – velké kanceláře	ne
moduly s automatickou vazbou	spolupráce – velké kanceláře	ne
publikace projektu	spolupráce – velké kanceláře	ne
prohlížení a anotace	spolupráce – velké kanceláře	ne
import PLN, PLA, TPL, MOD z „velkého“ ArchiCADu	spolupráce – velké kanceláře	ne
podpora formátu PMK	spolupráce – velké kanceláře	ne
Teamwork 2	spolupráce – velké kanceláře	ne
rozlišení vrstev Xref	spolupráce – velké kanceláře	ne
podpora XRef	spolupráce – velké kanceláře	ne
„rozbít“ DWG do jedné vrstvy ArchiCADu	spolupráce	ne
export více výkresů do jednoho DWG dokumentu	spolupráce	ne
lehký obvodový plášť	modelování	ne
správce profilů	modelování	ne
profilované zdi, sloupky a trámy	modelování	ne
šikmé zdi, sloupky a trámy	modelování	ne
64-bitová verze	výkon	ne
funkcionalita zapůjčovací licence	organizace práce	ne
renderovací engine LightWorks	vizualizace	ne
renderovací engine Skica	vizualizace	ne
anotační nástroje	spolupráce – velké kanceláře	ano
podpora Graphisoft TZB modeláře	spolupráce	ano
podpora Graphisoft Virtual Building Explorer	vizualizace	ano
podpora Graphisoft TZB modeláře	zhodnocení projektu	ano
pravitko	uživatelské rozhraní	ano
částečné zobrazení konstrukce	modelování	ano
natočení pohledu	modelování	ano
připojit pohled (zákres do fotografie)	vizualizace	ano

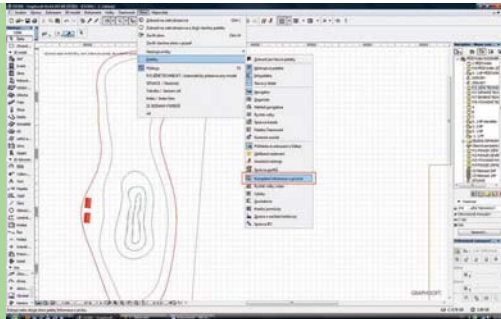
py. Startovací verze obsahuje komunikační můstek pro export i import DWG/DXF 2010. Možnost zobrazit a exportovat pouze nosnou konstrukci stavby je zásadní pro komunikaci mezi architektem a statikem. **Částečné zobrazení konstrukce** má stejný vliv na zobrazení prvků ve 2D i 3D. Každému pohledu lze přiřadit různé částečné zobrazení konstrukce (obr. 6). ArchiCAD STAR(T)Edition 2011 podporuje TZB Modeláře od Graphisoftu a stává se tak i důležitým koor-

dinačním nástrojem. 3D model TZB rozvodů přesně podle výkresů specialistů eliminuje kolize v konstrukci budovy. Pro komunikaci se specialisty jsou zásadní i přednastavené komunikační IFC filtry specifické pro konkrétní aplikace, např. Nemetschek Scia Engineer (obr. 7). ArchiCAD STAR(T)Edition 2011 (cena 50 200 Kč bez DPH) dokáže otevřít projekty vytvořené ve STAR(T)Edition 2006 a vyšším, ArchiCADu 8.1 a 9 a PlotMakeru 3.1.

Krok za krokem

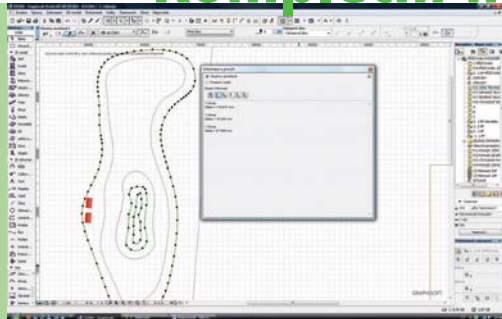

1. Potřebujete znát délku křivky, skutečnou plochu šikmé střechy či jiné údaje? Všechny tyto údaje poskytuje nástroj Kompletní informace o prvcích

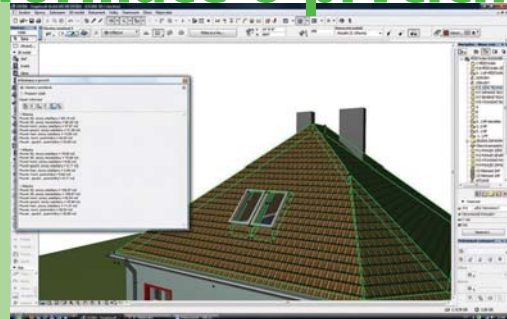

2. Dialogové okno najdeme v menu Okno/Paletky/Kompletní informace o prvcích, resp. Informace o prvcích v ArchiCADu 13

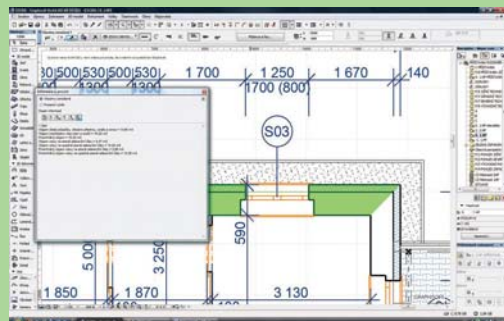
Kompletní informace o prvcích

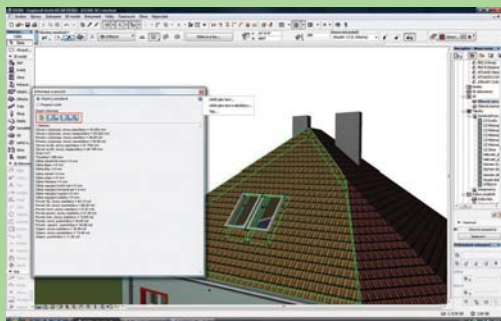
3. Zde najdeme informace o 2D prvcích, jimiž jsou často potřebná délka křivky, čáry nebo kruhu. Zobrazují se všechny označené prvky nebo pouze jeden, tak můžeme údaje porovnávat

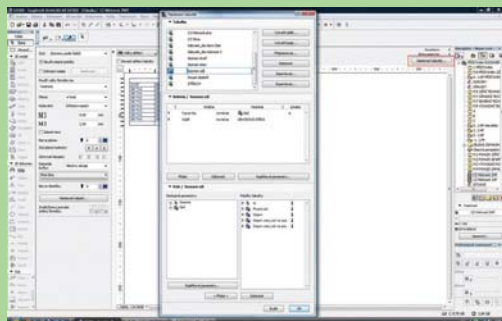
4. Mezi informace o 3D prvcích patří např. plocha šikmé střechy, a to s otvory ve střeše či bez nich. Údaje jsou rozčleněny do kategorií Vlastnosti, Velikost, Plocha v půdorysu, Výška, Povrch a Objem prvku

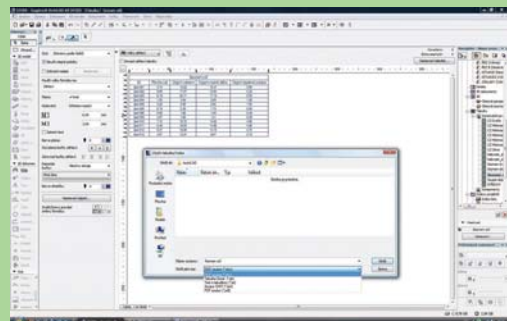
5. Objem jednotlivých vrstev sendvičového zdiva získáme pomocí tohoto nástroje, který slouží jako rychlý zdroj údajů při práci

6. Pomocí rozbalovací nabídky v pravé části dialogového okna lze získané údaje uložit do souboru .txt či .xls, případně tisknout. Zobrazované informace lze kombinovat pomocí kategorií v horní části dialogového okna

7. Tyto informace lze získat i jiným způsobem, a to pomocí Tabulek. Jejich předností je možnost nastavení kritérií, podle nichž se tabulka tvoří, a také položek, z nichž se bude skládat

8. Předností tabulky je nastavení vlastního vzhledu – velikost sloupců a řádků, velikost, font, barva písma atd. Takto vytvořenou tabulku lze vložit do výkresu, tisknout nebo uložit do .pdf, .doc, .xls či jiných formátů

HARDWARE >

Doporučujeme Nová generace procesorů

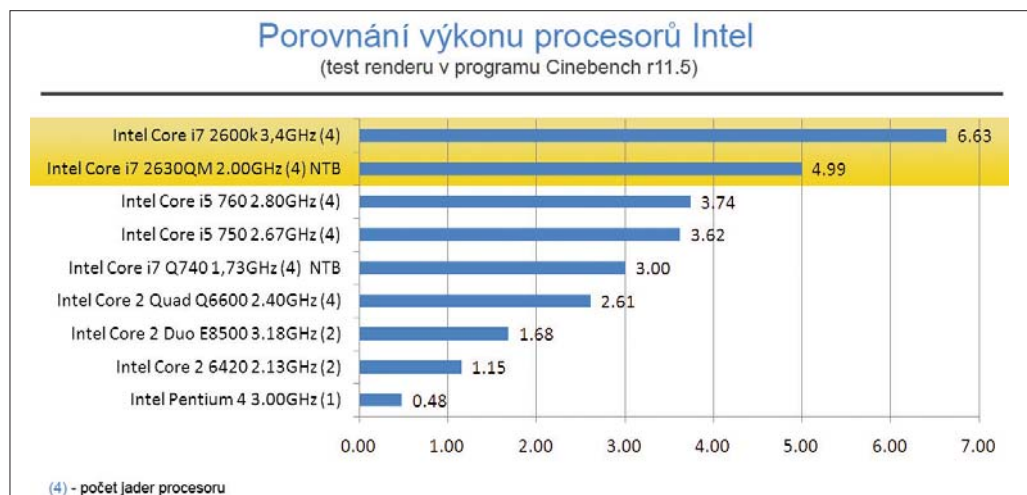
Ladislav Prodělal
hardwarové oddělení CEGRA

Výkon procesoru je klíčovým kritériem při výběru nové pracovní stanice či notebooku pro ArchiCAD. Procesor má zásadní vliv na celkový výkon stanice při jejím vysokém zatížení. Nejde jen o jeho pracovní frekvenci, důležitá je i technologie (architektura) a počet jader. Čtyřjádrové procesory se již staly standardem u výkon-

nějších stolních počítačů. S příchodem nové generace chipsetů a procesorů Intel Sandy Bridge lze 4-jádrové procesory jednoznačně doporučit i pro notebooky, využívané pro projekční práci.

První notebooky i stolní počítače s technologií Intel Sandy Bridge jsou u nás dostupné od letošního února a postupně jich bude přibývat. V porovnání s předchozí generací procesorů je u Sandy Bridge patrný výrazný nárůst výkonu, a to i při stejné frekvenci a stejném počtu procesorových jader. Zrychlení je dáno vylepšenou architekturou. Díky 32nm technologii jsou procesory navíc velmi úsporné. To se projevuje i nižším zahříváním a šetrnějším provozem na baterie u notebooku. :

Výkonnost procesorů, měřená v programu Cinebench r11.5. Podobně si uvedené procesory povedou např. při výpočtu fotozobrazení (renderu) v ArchiCADu. Novou generací procesorů s technologií Sandy Bridge zastupují Intel Core i7 2600k (verze pro stolní PC) a Intel Core i7 2630QM (verze pro notebooky).

Užitečné tipy MacBook Pro Quad-Core

Apple uvádí na trh inovované modely profesionálních notebooků MacBook Pro, nově i s plnohodnotnými 4-jádrovými procesory Intel Quad-Core i7 a vylepšenou grafikou ATI Radeon. Tyto MacBooky Pro lze doporučit jako stylovou a vysoce výkonnou mobilní pracovní stanici pro ArchiCAD. Na výběr jsou modely s 15" nebo 17" LED displejem, k dispozici jsou například i speciální konfigurace s matným displejem a SSD diskem. Cena od 36 500 Kč bez DPH. O konkrétní nabídku lze požádat na hw@cegra.cz.

Disky SSD

Úsporné, tiché a hlavně velmi rychlé disky SSD jsou vhodné pro zrychlení počítače či notebooku s Windows 7. Dají se využít i jako druhý (systémový) disk. V tomto případě postačí kapacita cca 80 – 120 GB. S instalovaným SSD diskem je už po zapnutí počítače patrné, že aplikace se načítají mnohem rychleji. Při výběru konkrétního SSD disku se vyplatí ověřit jeho rychlost čtení a zápisu, které se mohou u různých disků významně lišit. Obecně platí, že čím rychlejší, tím lepší.

85

[odkazů ke stažení GDL knihoven na www.cegra.cz. Knihovny jsou seřazeny abecedně podle jmen výrobců nebo kategorií výrobků: dveře, elektrospotřebiče, konstrukční systémy, nábytek, okna, sanita a svítidla]

Vyhrajte ArchiCAD

Pracujete jako architekt nebo projektant? Zaregistrujte se na www.myarchicad.com do skupiny Profesionál. Pokud odpovíte správně na deset kvízových otázek během 15 minut, budete zařazeni do slosování o licenci ArchiCADu 14. Soutěžní kvíz můžete vyplnit vícekrát. Slosování probíhá každý měsíc.

Plotry HP DesignJet s bonusem

Portfolio velkoformátových plotrů HP DesignJet pro technické tisky bylo nedávno rozšířeno o nové modely vyšší třídy. HP DesignJet T7100 podporuje až tři role papíru a nabízí vysokou produktivitu pro větší projekce. HP DesignJet T2300 eMFP je multifunkce, zahrnující plotr s podavačem pro dvě role, velkoformátový skener a kopírku (cena od 172 000 Kč bez DPH). Zájmcům o tyto plotry nabízí CEGRA jako bonus až 25 rolí papíru k novému plotru zdarma a v některých případech i zpětné odkoupení plotru starého. :

HOTLINE >

**Na vaše dotazy odpovídá
Jan Beneš, technická podpora
CEGRA, hotline@cegra.cz**

V prostředí ArchiCADu 14 jsou oproti předchozím verzím znatelné změny? Co k nim vedlo a co se změnilo?

Nová verze ArchiCADu 14 vyšla na podzim loňského roku. Mezinárodní verze byla uvolněna, jak je obvyklé, o několik měsíců dříve. Důvodem je lokalizace, kterou musí projít každá nově připravovaná verze. V přípravách na lokalizaci ArchiCADu 14 proběhla diskuse s uživateli o terminologii, která je při práci v programu provází. Co vyhovuje, co je zavádějící, nepřesné... Podněty od uživatelů pak byly důležité pro další úpravy či zachování termínů v původním tvaru. Nástroj zavěšená stěna se již nejmenuje zavěšená stěna, ale lehký obvodový plášť. Původní název nástroje vycházel z předpokladu, že je možné jej použít na libovolnou zavěšenou konstrukci, název lehký obvodový plášť by byl zavádějící. Po roce, kdy byl tento nástroj součástí ArchiCADu, se ale ukázalo, že je tomu naopak a spousta uživatelů by právě uvítala tento název. Pohled – termín, který se vyskytoval na více místech v prostředí ArchiCADu: pohled (mapa pohledu), exteriérový pohled, interiérový pohled... Zejména název pohled ve smyslu uloženého nastavení libovolného výkresu byl zavádějící. Tento pojem v praxi je používán pro pojem pohled exteriérový v ArchiCADu. Proto byl pohled změněn na zobrazení, které také mnohem lépe vystihuje účel, k němuž mapa pohledu (nově tedy mapa zobrazení) slouží. Pro exteriérový pohled se tak uvolnil název pohled. Dalšími změnami jsou například výkresové schéma/ vzorový výkres – šablona výkresů nebo síť – mřížka (aby nedocházelo k záměně s nástrojem síť). Kromě toho došlo také ke sjednocení některých základních termínů. Například pro příkaz odstranit se již nepoužívá smazat, byl odstraněn znak &, který se v češtině nepoužívá, stejně jako veškeré překlady nebo pravopisné chyby. :

Klíčový není návrh, ale realizace

Studium architektury ukončil Miroslav Míka na Fakultě architektury ČVUT v Praze v roce 1987. Vystřídal zde několik ateliérů, které mu podle jeho slov pomohly k těm správným návykům v budoucí praxi, a z nichž těží dodnes. Během své dosavadní praxe získal za své realizace a projekty řadu ocenění.

Michal Čermák
www.earch.cz

Během studií Miroslava Míku ovlivnila a v mnohém inspirovala spolupráce se sociologem PhDr. Jiřím Musilem na výzkumu, provedeném na českých vysokých školách. Cílem bylo zjistit hodnotové preference ve vztahu k bydlení. „Závěry byly překvapivé a bylo by určitě zajímavé a přínosné zopakovat podobný průzkum dnes, po více než třiceti letech výrazných změn ve společnosti i samotném způsobu bydlení,“ dodává Miroslav Míka. Po dokončení studií absolvent architektury nastoupil do mariánskolázeňské pobočky Keramoprojektu Praha u architekta Zdenka Franty. V roce 1990 byly tzv. venkovské pobočky Keramoprojektu zrušeny a Miroslav Míka a jeho kolegové neměli příliš na výběr. Bud’ se odstěhovat za práci do většího města nebo zůstat v Mariánských Lázních a založit si vlastní soukromý ateliér.

Markant a získání klientů

Ateliér Markant vede Miroslav Míka dodnes spolu se svou manželkou, architektkou Ludmilou Míkovou. Podílel se i na založení Obce architektů v Mariánských Lázních. Zároveň je i členem České komory architektů a držitelem osvědčení znalec v oboru ekonomika a stavebnictví VUT Brno – Ústav soudního inženýrství. V porevolučním období založení ateliéru znamenalo velký a nejistý krok do neznámého tvrdého konkurenčního prostředí. Miroslav Míka říká: „Objevily se nové možnosti, o kterých se do té doby architektům nesnilo. Zároveň museli změnit přístup k navrhování. Jednou z výrazných změn byla obměna klientely, museli překonat i jazykové bariéry.“ Klienty ateliéru Markant v té době totiž tvořili z jedné třetiny restituenti, z druhé třetiny soukromé firmy a organizace a vzhledem k tomu, že se jedná o pohraniční oblast, i Němci. V posledních letech „odpadli“ restituenti a celý ateliér musel naopak oprášit ruštinu.

Lázeňský host je kritériem

Oblast Mariánských Lázní a Karlových Varů je konzervativní prostředí se silnou ochranou památek, vnitřních lázeňských území a přírodních hodnot, což se odráží i v celém procesu navrhování, a architektka zavazuje. „Ne-rezignovali jsme na hledání funkčních řešení, které urbanisticky i architektonicky komunikují s okolím. Lázeňský host je hlavním kritériem. Nechce být šokován. K léčbě potřebuje harmonické prostředí. Kladně reaguje na každé potěšení z pobytu v rozlehlých parcích a romantickém interiéru města, z poslechu kolonádní hudby nebo z bezchybných služeb v typologicky pro něho upravených budovách,“ vysvětluje Miroslav Míka a dodává: „Na druhou stranu ale tlak investorů na romantické vyznění architektury vede k aditivnímu kopírování očekávaných vzorů.“ Svým zodpovědným přístupem k práci a okolí konkrétní stavby se podařilo ateliéru navodit dojem, že nově postavené budovy zde stojí od pradávna. Jako příklad lze uvést dostavbu historické klubovny Royal Golf Club. Silnou motivaci až zalíbení nachází architekt v náročných projektech, jako jsou řešení opuštěných staveb, areálů a obcí v pohraničí. Přeměna kasáren v Karlových Varech-Dvorech a ve Velké Hleďsebi-Klimentově již získává reálnou podobu. „V současnosti se snažíme v územních plánech okolních obcí navrhovat nové nosné funkční využití. Příkladem může být návrh nového lázeňského areálu v Chodové-Plané,“ říká Miroslav Míka.

- 1 Royal Golf Club, Mariánské Lázně
- 2 Bytový dům Křížíkova, Mariánské Lázně
- 3 Bytový dům Třešňovka, Mariánské Lázně
- 4 Krajská knihovna, Karlovy Vary
- 5 Rekonstrukce náměstí, Chodová-Planá
- 6 Pavilon Alfréd – Alexander, Mariánské Lázně
- 7 Raiffeisen banka, Karlovy Vary
- 8 Hotel Vítkova Hora, Karlovy Vary
- 9 Rodinný dům Dome Czech, dřevostavba

TRENDY >

Odborná rada pro informační model budovy
Počátkem dubna byla v Praze založena Odborná rada pro informační model budovy (BIM). Tato organizace se bude systematicky a dlouhodobě věnovat problematice informačního modelu budovy nejen z pohledu uplatňování ve světě, ale i s ohledem na specifika českého prostředí (normy, legislativa apod.). Informační model budovy má širší a obecnější využití. Nemá sloužit pouze architektovi pro generování projektové dokumentace nebo stále aktualizované vizualizace, ale v celém životním cyklu budovy – počínaje architekty a projektanty, přes projektové manažery a stavební firmy až třeba po správu budovy.

Odborná rada bude také iniciovat vědecko-výzkumnou spolupráci mezi fakultami architektury i rovině akademické, kde je důležité vtáhnout do BIM problematiky také fakulty stavební a jejich specializované katedry. Z hlediska dopadu výzkumu v praxi bude také důležité vyvolat spolupráci s profesními komorami (ČKA, ČKAIT) a odbornými svazy (SPS, ČSSI). Více informací průběžně na www.CzBIM.org.

Beton v ekologické architektuře?

Trvale udržitelný rozvoj, zelená architektura, stavby s minimální nebo dokonce nulovou uhlíkovou stopou? Ekologie ve všech pádech. Je třeba kvůli těmto trendům zatracovat některé tradiční stavební materiály?

Jak je z ekologického aspektu vnímán beton? Měli by jej architekti zahrnout jako stavební materiál? Podobné otázky možná vystanou na mysl účastníkům workshopu, architektonické soutěže nebo konference završené přednáškou zahraničního architekta světových kvalit. Akce Beton v architektuře na podporu chytrého používání tohoto materiálu mají za cíl demonstrovat možnosti využití betonových konstrukcí právě s ohledem na trvale udržitelný rozvoj. Seriál se uskuteční formou několika akcí se vzájemným obsahovým přesahem a odstartuje předkolem soutěže na téma Betonový dům ve svahu pro individuální bydlení již koncem dubna. Více na www.beton-v-architekture.cz.

Pro batůžkáře nebo pro hraběnky?

Z počátku devadesátých let Markant převážně rekonstruoval značně zchátralé objekty. Náplň práce sestávala z oprav desítek fasád s posunem oproti dochované barevnosti ve prospěch líbivého romantismu s užitím oblíbených detailů a dekorativního štuky. K procesu navrhování územního plánu Mariánských Lázní Miroslav Míka dodává: „Po bližším seznámení s realitami historického města jsme se odvážili formulovat nové principy pro další rozvoj a úpravy centrální části. Společně s ateliérem Uniart (ing. arch. Dalibor Urbanec a ing. Ivan Hložek) jsme představili rozvojovou studii, kterou se nám později podařilo převést do nového územního plánu města.“

Architektonická i urbanistická tvorba ateliéru se vztahuje především na regionální prostředí Karlovarského kraje a Plzeňska. Realizace stavby ve změněných nebo upravených urbanistických podmínkách přináší podle slov Miroslava Míky nové možnosti. Takový posun je však legislativně nesmírně zdoluhavý a vyžaduje velkou trpělivost na straně investorů. Každou stavbu se ateliér snaží maximálně podřídit danému prostředí jak funkčně, tak esteticky. Pokud se v zadání objevuje konflikt, který nelze pomoci samotné stavby řešit, snaží se o změnu vnějších podmínek. Na územním plánu města pracoval ateliér od roku 1997 až do roku 2003. S architektem Míkou se na něm spolupodíleli architekti D. Urbanec a I. Štros. Hlavním cílem bylo vyhodnotit polistopadové směřování města. V konceptu územního plánu a z oponentury excelentním urbanistou ing. arch. Karlem Majerem vykrystalizovaly dvě varianty. Extenzivní pro batůžkáře a konzervativní pro hraběnký. Projednávání plánu trvalo dlouhou dobu, veřejná dis-

kuze o směřování města byla hektická a vyčerpávající. Kritika se vztahovala na omezení dopravy, zásah do parků, znovuootevření potoka, doplnění budov na „volné“ parcely a změnu ve struktuře vybavenosti. Po dlouhém vysvětlování přistoupili na změny zpočátku investoři, později veřejnost a v poslední řadě oficiální organizace. „Slova pěší zóna měla téměř sprostý význam. Dokud si zainteresované subjekty neuvědomily, že se pozvedne klidná atmosféra města, kterou lázeňští hosté vyhledávají,“ vzpomíná Miroslav Míka. Projekt se zpočátku potýkal s kritikou, jelikož se jednalo o celkem zásadní změny ve fungování i vzhledu cenného centra. Zatím bylo provedeno pouze šestnáct změn, nijak ale negativně neovlivnily ochranu životního prostředí, parků, pramenů, klidový režim a členění města na základní funkční plochy. K celé situaci architekt Míka dodává: „Těší mne, když se urbanistické vize postupně mění za přispění dalších autorů v realitu.“

Tradiční tvarosloví, hmota a barevnost

Ateliér Markant projektoval také řadu rodinných domů po dalekosáhlých záplavách v povodí Moravy v roce 1997. Za své projekty získal druhé místo ceny Masarykovy Akademie umění. Prioritou jejich návrhu byla rychlost výstavby (3 měsíce i s povolením) a trvanlivost materiálů – beton a sendvičové prefabrikáty. Při návrhu byl zohledněn i směr proudění vody, aby v případě dalších záplav nebyly škody tak veliké. Jedno z mnoha dalších ocenění Miroslav Míka získal i v rámci spolupráce s Vladimírem Tomanem a BPO Ostrov, kdy společně navrhli pro úřad Karlovarského kraje projekt přestavby bývalých vojenských kasáren na krajskou knihovnu. Jedním z neobvyklých projektů ateliéru byl návrh stavby v karlovarském hotelu Bristol, jenž je typologicky i formálně šitý na míru klientele z arabského světa. V hotelu jsou modlitebna i oddělené balneoprovozy pro muže a ženy.

Otázky pro... Miroslava Míku

Kdyby existovala možnost, volil byste v příštím životě stejnou profesi?

Někdy bych raději měl místo ateliéru hračkárnu. Spokojený zákazník by se možná objevoval častěji a radost by mu nekazilo čekání na nabytí právní moci.

Čím jste chtěl být, když jste byl malý?

Cestovatelem. Když jsem se později dozvěděl, že téměř všechno bylo objeveno, rozhodl jsem se pro techniku.

Jak se díváte s dnešním odstupem na vaše první práce?

Jedna z prvních realizací byla dostavba Královského golfového klubu v Mariánských Lázních. Kdybychom v návrhu postupovali jinak, nepřekvapovalo by nás, že je hlavní budova považována za historickou. Možná bychom ale kvůli identifikaci s klubem zvolili stejný postup.

Kolik hodin denně trávíte v ateliéru?

Pracujete o víkendech?

Pracovní čas dělím mezi dozory na stavbách, běhání po úřadech, obhajoby a prezentace projektů. Ateliér a tvorba jsou odměna. Víkendy se snažím věnovat rodině.

Bez jakého vybavení byste si nedovedl představit svou práci?

Tužka, papír, fixy. Sednout k počítači bez skicy alespoň základního konceptu neumím. Z programů nejčastěji pracujeme s ArchiCADem. A bez fotoaparátu a telefonu se vlastně nehnu ani na krok.

Jaký je váš oblíbený architekt?

Moje manželka. Většinu projektů jsme dělali společně. Z našich „klasiků“ pak všichni ti, kterým se podařilo osobitě vytvářet prostředí v kontextu místa. Například Kotěra, Jurkovič, Chochol, Janák, Plečnik, Gočár, Karfík... Ze současných Lábus, Pleskot, Šrámková, Milunič... Za popularizaci si zaslouží obdiv David Vávra.

Jakou stavbu nejvíce obdivujete?

Nejvíce asi neumím. Líbí se mi nadčasový Hubáčkův Ještěd, Kotěřův pohádkový Národní dům v Prostějově nebo Kotikova ladná dostavba bloku budovy Generali.

Myslíte si, že výše vašich honorářů odpovídá úrovni a rozsahu vaší práce?

V podstatě ano. Často se ale nedá čas ani pracnost odhadnout.

Z jaké zkušenosti jste se nejvíce poučil?

Při práci v regionu se setkáváme se širokou paletou zakázek, kdy každá může být novou zkušeností. Největší školou bylo převzetí rozpadajícího se ateliéru v době společenského chaosu.

Váš největší úspěch?

Že jsem po 21 letech vedení ateliéru v regionálních podmínkách neskončil na psychiatrii.

Váš největší neúspěch?

V ateliéru nedokážeme dlouhodobě udržet mladé talentované projektanty. Po získání praxe a potřebných dovedností většinou odcházejí.

Co chybí českým architektům, aby konkurovali těm světovým?

Partner s vizí na straně investorů. Lepší komunikace s úřady a dotčenými účastníky schvalovacích řízení.

Máte nějaký nesplněný sen ve smyslu, že byste chtěl projektovat určitou stavbu nebo navrhnout interiér či nějaký výrobek?

Projekt není cílem našeho snažení. V šuplíku máme řadu různých typologických druhů. Rádi bychom realizovali některou ze školských staveb např. základní školu nebo mateřskou školu.

Existuje ve vaší kariéře nějaký významný mezník nebo osobnost, jež vás ovlivnila?

Příchod do Mariánských Lázní. Markant jsem zakládal před dvaceti lety s Martinem Pospíšilem a Marianem Bokrem. Velký vliv na utváření systému hodnot mělo pravidelné setkávání místní skupiny architektů počátkem 90. let.

Kdyby vám měla zlatá rybka splnit tři přání, jaká by to byla?

Přál bych si lepší komunikaci se všemi účastníky v průběhu výstavby, větší úctu k cizí práci a toleranci k jiným názorům a řešením.

Nadčasový aspekt architektury v dnešním pojetí

Yvette Vašourková absolvovala na Fakultě architektury. Diplomovou práci zpracovala pod vedením první dámy české architektury, profesorky Aleny Šrámkové. V roce 2007 dokončila studium architektury a zejména urbanismu na Berlage Institutu v Rotterdamu. Její zájem ji přivedl k založení Centra pro středoevropskou architekturu (CCEA) a zapojila se do Iniciativy za novou Prahu.

Petr Vaněk
www.earch.cz

Jak vnímáte zkušenosti získané na světové uznávaném Berlage Institutu?
V Rotterdamu jsem získala zkušenost vnímat architekturu a urbanismus v určitém nadhledu, více abstraktně, s důrazem na koncepční rovinu tématu. Umět si rozdělit projekt na jednotlivé úrovně a tak se více soustředit na priority, jichž se má docílit. Další podstatná zkušenost byla v rovině prezentace. Snažit se vždy vystihnout to podstatné srozumitelnou a jasnou formou, ale při tom ne banálně. Na to se kladl na Berlage Institutu velký důraz. Daná zkušenost je cenná hlavně při práci na architektonických soutěžích.

Jaké je poslání Centra pro středoevropskou architekturu (CCEA)?
Založili jsme jej v roce 2001 společně s Igo-rem Kovačevičem a Markétou Žáčkovou jako neziskovou organizaci zabývající se výzkumem a propagací moderní architektury a urbanismu. Aktivně začalo působit o dva roky později. Cílem práce našeho týmu sestávajícího z architektů, teoretiků umění a kultury, sociologů a dalších profesí je seznámit veřejnost s moderní architekturou a postupným působením přispívat ke zkvalitňování architektury a městského veřejného prostoru. V tomto ohledu je pro nás důležité produkovat prospěšné aktivity, které vytvoří prostředí k dialogu, vyvolají veřejnou diskuzi o budoucnosti architektury i měst, v jejichž podmínkách architektura vzniká.

Vášim posledním projektem je výstava Město nad městem – vize Karla Pragera...
Impuls pro výstavu jsme dostali od kolegů – architektů ze Švýcarska. UVědomili jsme si, že uplynulo již deset let od smrti jednoho z nejvýznamnějších architektů Československa, jehož práce není zatím dostatečně zmapovaná. Výstavu jsme společně s Ná-

rodním muzeem koncipovali jako představení Karla Pragera, architekta fascinovaného makrostrukturami. Právě budova bývalého Federálního shromáždění – dům nad domem – se stala impulsem pro architektovu vizi města nad městem, které se věnoval od sedmdesátých let. Dnes nová budova Národního muzea je symbolem své doby, často nenáviděná a zároveň nepoznaná. V roce 2000 byla prohlášena za kulturní památku. Její technická vyspělost je vzhledem k dobovým a politickým okolnostem pozoruhodná. Konstrukční i architektonickou kvalitou je výrazná v celosvětovém měřítku. Pragerův návrh z roku 1965 reflektoval požadavek transformace budovy pro kulturní účely i soutěž nesla název přestavba areálu Národního muzea. Funkce parlamentu byla od začátku plánována jen jako přechodné využití. Srpen 1968 se dotkl výtvarné koncepce budovy, která musela být pro nový režim upravena. Některé z modelů původní exteriérové výzdoby, například soch od M. Chlupáče, R. Uhra, O. Zoubka nebo originál mobilní plastiky L. Novotného, je možné spatřit na připravěné výstavě.

Kým byl Karel Prager ovlivněn, inspirován nebo fascinován?
Inspirací Pragerovi byly idealistické vize Yony Friedmanna z konce 50. let stejně jako vize japonských metabolistů 60. let. Na rozdíl od nich však předpokládal, že svou vizi dotáhne až do skutečné realizace. Světově diskutované teorie se Karlu Pragerovi podařilo realizovat skrze Federální shromáždění. Princip si na této budově ověřil a následně své vize rozšířil, kdy za pomoci mostových konstrukcí navrhoval makrostruktury – zhuštěné urbanity jako alternativu koncentrovaného růstu města oproti jeho rozšiřování do okolní krajiny.

Jste i členkou Iniciativy za novou Prahu. O co vlastně jde?

Iniciativa vznikla na půdě Galerie Jaroslava Fragnera v Praze a snaží se navázat na aktivity a vize ze začátku 90. let minulého století. Přes několik drobných úspěchů v podobě městotvorných zásahů světových architektů v Praze (R. Bofill nebo J. Nouvel) nakonec v důsledku politické nevěle vyšuměla. Dnes je situace ještě vážnější a není podpora pro urbanistické vize, jak se bude Praha konceptně vyvíjet z dlouhodobého hlediska. Ozývají se první hlasy, že je potřeba začít s urbanismem Prahy systematicky pracovat. Iniciativa by měla vyvolat diskuzi architektů a urbanistů s politickými představiteli, v tomto případě tedy hlavně pražským magistrátem.

Kdo je jejím hlavním strůjcem?
Iniciativa má 22 zakládajících členů a na první tři měsíce mluvčí – architektka Jakuba Fišera, publicistu Josefa Vomáčka u galeristu Dana Mertu. Mezi členy naleznete lidi od umění, galeristy, sociology, z veřejného sektoru a samozřejmě architektky a urbanisty. Jde o to vytvořit tlak na magistrát, aby začal tuto problematiku řešit odborně, jak se to děje v partnerských městech, jako jsou třeba Vídeň, Berlín, Hamburk a Rotterdam. Chceme, aby Praha uvažovala jako tato města, aby měla danou jasnou koncepci a pravidla i ve vztahu k občanům. Z pohledu toho, čemu se například věnujeme v CCEA, je mi sympatická myšlenka diskuze o městě a urbanismu vůbec.

Jaké konkrétní projekty v CCEA chystáte?
Prošli jsme asi přirozeným vývojem. V prvních letech jsme organizovali více samostatných a krátkodobých projektů. Od výstav, diskuzí, workshopů přes přednášky našich i zahraničních architektů. Ať již u nás, tak i v jiných středoevropských městech jsme se začali soustředit a profilovat více jako iniciátoři, kurátoři aktivit, jejichž cílem bude sbližování regionů, jejich výzkum, sle-

dování vývoje a především rozpoutání diskuze. Nyní nás zaměstnávají víceleté projekty, které jsou financovány z grantů našich i z Evropské unie. Soustředíme se v nich na urbanistické souvislosti, kontext a rozpoutání dialogu nejen na odborné, ale hlavně na politické rovině. Získání grantu pro nás znamená přijetí obrovské zodpovědnosti za cíle,

kteří jsme si stanovili a které musíme splnit, abychom projekt mohli považovat za úspěšně zrealizovaný. To je na jedné straně až svazující, na straně druhé pocit volnosti, že děláte na tom, co vás baví.

Kde všude jste prezentovali své projekty?
Výstavy, ale i jiné aktivity mohli zájemci vidět kromě Prahy či Brna také v Bratislavě, Ljubljani, Varšavě, Budapešti, Bělehradě, Vídni, Grazu či Berlíně. Aktuálně máme rozpracován projekt nazvaný Sbližování regionů, který se zabývá třemi specifickými problémy tří měst – Paříže, Dublinu a Prahy. Jedná se o podporu mladých architektonických ateliérů, kdy z řad 80 týmů jsme nominovali tři studia, z nichž každý řeší jedno konkrétní zadání, specifické pro dané město. Všechna témata se řeší na urbanistické

úrovni. Jako specifické pražské téma jsme zvolili transformaci severojižní magistrály. Cílem tohoto konceptu je opět ukázat limity, možnosti, rozpoutat diskuzi na politické rovině.

Zbývá vám vůbec ještě čas na vlastní tvorbu?
Snažíme se práci CCEA a našeho ateliéru MOBA skloubit. V CCEA je nás pochopitelně více, stejně tak v ateliéru nestojí práce jen na jednom člověku. V rámci mezinárodních výměn v programu mobility máme vcelku dobré zkušenosti s angažováním stážistů, kteří s námi vždy několik měsíců spolupracují na našich projektech. MOBA nefunguje jako klasický komerční architektonický ateliér, protože díky aktivitám CCEA nemusíme pouze „stavět“. To nám dává určitou volnost ve výběru tématu. Snažíme se hodně dělat architektonické soutěže – přibližně 10 za rok. Některé i s úspěchem. Naposledy v mezinárodní soutěži na mládežnický prostor Gorizia na italsko-slovinských hranicích jsme získali 3. cenu. Právě se dokončuje první fáze přestavby veřejného prostoru ve Vsetíně. To je projekt, který realizujeme na základě vítězství v architektonické soutěži. Nedávno jsme také byli vyzváni k účasti na letním festivalu živoucí architektury v Montpelier FAV – Festival živoucí architektury, kde budeme realizovat naši instalaci Mezi dveřmi.

A plány do budoucna?
Začínáme nový projekt věnovaný aktivování veřejného prostoru skrze umělecké instalace v suburbii střední Evropy. Také jsme se aktuálně zamýšleli nad cyklem přednášek pro střední školy. Ve spolupráci s gymnáziem Štěpánská vznikl cyklus o architektuře 20. století. Od roku 2007 učim budoucí mladé architektky v rámci ZANu na Fakultě architektury ČVUT v Praze, kde zároveň pokračuji v doktorandském studiu na téma udržitelná forma architektury.

Rozvoj města nebo politické zájmy?

Jakub Fišer
mluvčí iniciativy Za novou Prahu

Iniciativa Za novou Prahu vznikla vloni na podzim v kruhu přátel okolo Galerie Jaroslava Fragnera jako výsledek diskusí o podobě, fungování a budoucnosti Prahy. Bez angažovaného přístupu zástupců vedení města a podpory jeho politické reprezentace nemají sebelepší doporučení odborné veřejnosti žádnou šanci na úspěch. Iniciativa se rozhodla proto po komunálních volbách nově zvolené vedení města, deklarující vůli po změně dosavadního přístupu, oslovit. Dosavadní rozvoj Prahy je navzdory všem proklamacím veden převážně krátkodobými a individuálními zájmy části politické reprezentace města. Nejasnosti týkající se přípravy nového územního plánu, vypisování developerských i architektonických soutěží a především rozhodování o změnách využití velkých rozvojových území v nedávné minulosti jsou toho dostatečným důkazem. Mnohá rozhodnutí se nikdo ani nepokusil obhájit, natož srozumitelně vysvětlit. Absence jasně stanovených pravidel vytváří u Pražanů pocit, že je možné vše a zároveň nic. Tušený či skutečný klientelismus a možné korupční jednání pak vede k letargii a nedůvěře nebo dokonce odporu občanů vůči záměrům rozvoje města. Výsledkem je na-

místo moderního a pulsujícího města nezdravý organismus, město nepřilíží přátelské pro své obyvatele. Tuto atmosféru je nutné co nejdříve změnit. Chceme věřit, že počátek nového volebního období je vždy i příležitostí změnit zavedené pořádky, a proto iniciativa navrhuje pražským zastupitelům zaměřit se na několik kroků, které by mohly ke zlepšení situace vést: – v širší diskusi se zástupci odborné i laické veřejnosti zhodnotit dosavadní rozvoj Prahy mezi roky 1990 – 2010 s cílem identi-

fikovat nejvíce problematická rozhodnutí. Trvale pěstovat a rozvíjet dialog s širokou veřejností o „jejich“ Praze, – uspořádat mezinárodní workshopy a diskuse o strategii rozvoje města za účasti reprezentantů úspěšně se rozvíjejících evropských (většinou i partnerských) měst s cílem aplikovat maximum použitelných postupů pro budoucí rozvoj Prahy, – ustanovit nezávislý poradní sbor ze zástupců odborné veřejnosti s jasně danou kompetencí a funkčním obdobím, který by posuzoval všechny zásadní urbanisticko-architektonické záměry a odborně oponoval koncepční dokumenty, – připravit systémové změny v městských organizacích odpovědných za plánování jeho rozvoje tak, aby v jejich čele stáli namísto politicky prověřených manažerů respektovaní odborníci.

Pro kontinuitu a udržitelnost dlouhodobého rozvoje města i pro každodenní rozhodování jeho orgánů iniciativa navrhuje: – ujasnit roli Prahy a její dlouhodobé cíle v evropském i středoevropském kontextu, její pozici a podmínky pro naplnění těchto cílů, nevyklízet zbytečně prostor dynamicky se rozvíjejícím středoevropským městům a využít kulturní a intelektuální potenciál města pro posílení pozice,

– zpřesnit a dodržovat základní principy rozvoje města v jednotlivých oblastech – například velká rozvojová území, dopravní a technická infrastruktura, památková ochrana, limity zastavitelnosti na okraji města, – stanovit závazné postupy při naplňování těchto záměrů (např. vypisování architektonických ideových soutěží na významná území sloužící ke stanovení regulativů a teprve následně území parcelovat pro jednotlivé developery), – cílevědomě podporovat a rozvíjet kvalitní veřejná prostranství a napomáhat vzniku kvalitní soudobé architektury.

Jenom srozumitelně definované cíle, jasně stanovená pravidla a kontrola jejich plnění mohou vést k dlouhodobě zdravému rozvoji města. Pouze citlivým přístupem s požadavky nejvyšší kvality a odpovědností můžeme propojit staré s novým. Praha patří k nejbohatším regionům Evropy; tento potenciál je třeba využít k tomu, aby Praha byla příkladně se rozvíjejícím moderním evropským městem. Výzva byla zveřejněna a zaslána všem zastupitelům hl. města Prahy dne 6. ledna a je míněna jako nabídka spolupráce pro ty, kterým osud rozvoje města není lhostejný, a kteří se v něm chtějí opravdu aktivně angažovat.

Někteří ze zastupitelů iniciativě formálně vyjádřili podporu a ochotu k dialogu, žádné konkrétní kroky se ale zatím dohodnout nepodařilo. Vzhledem k nejistotě, která po dobu čekání na rozhodnutí Ústavního soudu okolo budoucnosti mandátu stávající politické reprezentace magistrátu stále trvá, se ale vlastně nelze divit. V současné době se členové iniciativy soustředí na diskusi o smyslu a postavení Útvaru rozvoje města, neboť vyhlášené výběrové řízení na jeho ředitele je podle jejich mínění ilustrací pokračování dosavadního nesystémového přístupu. Dokud není vyjasněno, co vlastně útvar je a jakou má plnit roli, tak lze jen obtížně vybírat jeho ředitele. Z rozličných reakcí na vzniklou situaci je totiž zřejmé, že na to, co tato organizace má dělat, nemá pevný názor ani vedení města, ani odborná veřejnost, ale ani lidé, kteří zde pracují. Iniciativa proto požaduje, aby bylo výběrové řízení na ředitele URM zrušeno do doby, než bude tato otázka jasně zodpovězena, a než budou nově, ale hlavně jasně nastavena pravidla pro plánování rozvoje města a jejich organizační zajištění.

Dosavadní vývoj událostí je podrobněji dokumentován na facebookovém profilu iniciativy a na stránkách Stavbawebu.